

Herhaling - Grammatica Grieks klas 3

Overzicht naamvallen:

1. Er zijn 3 gevallen waarin in het Grieks een *nominativus* wordt gebruikt:
 - subject
 - naamw. v.h. naamw. gez. (dan is er ook een koppelww.!) (vb. πρώτος 'als eerste', μόνος 'als enige')
 - dubbelverb. bepaling
2. Er zijn 5 gevallen waarin in het Grieks een *genitivus* wordt gebruikt:
 - bezit of relatie ('van ...')
 - na bepaalde voorzetsels (vb. μετά, ἐκ, ἐπί, πλήν, ἄνευ, ἀπό, περί, ἀντί, κατά, ἐγγύς)
 - na bepaalde werkwoorden (vb. ἄρχω, τυγχάνω, ἐπιθυμέω, μετέχω, κρατέω, ἀποστερέω)
 - na bepaalde bijv. naamw. (vb. ἄξιος, αἰτιος, ἱερός)
 - gen. comparationis (vb. κρείττων τοῦ δούλου 'beter dan de slaaf')
3. Er zijn 9 gevallen waarin in het Grieks een *dativus* wordt gebruikt:
 - meew. vw. ('aan ...', of 'voor ...')
 - na bepaalde voorzetsels (vb. ἐν, πρός, παρά, ἅμα, ἐπί, σὺν)
 - na bepaalde werkwoorden (vb. χαιρέω, πιστεύω, δοκέω, βοηθέω, ἐντυγχάνω)
 - na bepaalde bijv. naamw. (vb. φίλτατος, ὁμοῖος, εὐνους)
 - bijwoordelijke bepaling van:
 - oorzaak (vertalen m.b.v. het voorzetsel 'door').
 - middel/instrument (vertalen m.b.v. het voorzetsel 'met').
 - manier waarop
 - omstandigheden waaronder
 - dat. possessivus (vb. τῷ δεσπότηι οἰκία ἐστίν 'aan/voor de heerser is een huis' → 'de heerser heeft een huis')
4. Er zijn 6 gevallen waarin in het Grieks een *accusativus* wordt gebruikt:
 - object
 - na bepaalde voorzetsels (vb. εἰς, ἐπί, πρός, διά, μετά, ἀμφί, περί, κατά)
 - na bepaalde werkwoorden (met dubbele acc.) (vb. αἰτέω)
 - tijdsduur (periode) ('gedurende ...', of 'tijdens ...')
 - subj. in Acl (subj.acc.)
 - obj. in Acl (obj.acc.)

Overzicht semantische waarden per naamval

Nominativus

1. subject (onderwerp)
2. praedicaatsnomen (naamw. deel v.h. gezegde)

Genitivus

1. gen. attributivus (bijv. bepaling)
 - a. gen. possessivus (van bezit)
 - b. gen. subjectivus (subject van de handeling die in het bijbehorende z.n.w. ligt opgesloten)
 - c. gen. objectivus (object van de handeling die in het bijbehorende z.n.w. ligt opgesloten)
 - d. gen. quantitatis (van afmetingen of hoeveelheid)
2. gen. explicativus (specificeert het z.n.w. waar het bij hoort)
3. gen. separativus (geeft oorsprong of vertrekpunt aan)
4. gen. comparationis (punt waarmee vergeleken wordt)
5. gen. causae (van oorzaak)
6. gen. partitivus (geeft het geheel aan, waarvan een deel wordt genoemd)
7. gen. pretii (van prijs of waarde, bij w.w. van schatten, kopen, verkopen, etc.)
8. gen. temporis (van tijd, vooral in vaste uitdrukkingen)

Dativus

1. dat. (in)commodi (meew. vw.)
2. dat. possessivus (van bezit; altijd in combinatie met een vorm van εἶμι, zijn)
3. dat. auctoris (van de handelende persoon)
4. dat. instrumentalis (van middel of instrument)
5. dat. causae (van oorzaak of reden)
6. dat. mensurae (van maat, bij comparativus: de maat waarin de/het een de/het ander overtreft)
7. dat. loci / temporis (van plaats of tijd)
8. dat. sociativus (van gezelschap of begeleiding)
9. dat. modi (van manier waarop)
10. dat. ethicus (van de betrokken persoon)

Accusativus

1. object (lijd. vw.)
2. subject van de Acl (onderwerp van de Acl)
3. inwendig object (vb. een overwinning winnen)
4. acc. regionis (van richting)
5. acc. van uitgebreidheid (van uitgebreidheid)
6. acc. limitationis (van beperking)
7. acc. adverbialis (tot bijw. verstarde acc.)